

Implexus uenae ac arteriae in testis substantia et ipsiusque proxiimum inuolucrum insertio.

Vasis semen a teste ad uesicam ceruicis deferentis historia.

capreolorum uitis imaginem exprimere, sed uti dicebam hic recta, illic transversim & oblique uarietate admodum prominere. Atque ab hac similitudine reor parentes illos omnino de dignillimos, qui domi pueros ut lectione & scriptura, sic etiam in cadauerum confectionibus exercebant, corpus hoc *ligorodiu agastrolu*, quasi uaricosum ad testes assistentem diceret, appellasse. Quamquam Herophilus, Lycus, Marinus, & dissectionis procerum primarius Galenus, etiam id nomen alij parti, neque illi semper eidem, uti mox dicam, accommodent. Carterum unicus mihi ex tot Galeni libris occurrit locus, ubi praefens corpus uariciformem plexum appellat. atque is est in nono de Partium usu, quo reticulari in caluaria plexum suis bobus delusus effingit. Vt cunque uero id corpus nuncupet, ¹ basi sua elatiori parti intimae testis tunicae, quam uere primoque *moduloumola* uocatam arbitror, adnascit, ac multos ramulos recta hanc tunicam perforantes elatiori quoque testis parti distribuit, multipliciter per testis substantiam perinde ac iecoris uenae in ipsius substantiam disseminatos, & perquam tenui constantes tunica. Praeter ramos, quos recta corpus id testis substantiae offert, alias per ambitum dictae nunc tunicae frequenter, & uenis in oculi tunica adhaerente sparsis, quam simillimas soboles diffundit, a quibus denuo germina in testis substantia pertingunt. Haec uenae ac arteriae feminali est series, quas siue ita, siue uasa testis sanguine spiritumque deferentia, aut praeparantia nuncupet, nihil moror, modo haec a iam recensendo uase prorsus distinguas. Ad externum enim uaricosi illius corporis latus quae testi applatur, aliud corpus album & durioris nerui modo durum, intimae testis tunicae adnascitur, hincque incipit. Hoc exterius quae testi non committitur gibbum; & quodammodo teres est, nam latius non nihil quam crassum uisitur: quae uero tunica illi connata est, secundum conuexum testis id cauum existit. Secundum hoc corpus ab externo uaricosi corporis latere, ad ipsius posterioriorem sedem fertur, & deorsum modice uersus interiora prorepens, secundum posteriorem testis sedem intimae testis tunicae ualidissime tantisper adnascitur, donec ad humilioris testis descendit sedem, a qua denuo sursum reflectitur intimae testis tunicae attensum, in cumbensque quidem, at non amplius ipsi connata, & non eandem formam retinens. Per totum enim ductum, quo testis tunicae corpus id necesse, propemodum aequaliter crassum eiusdemque figura est, quam compacto uitis, aut cucurbitae capreolo assimilare queas. quamquam tamen non in orbem, sed uelut in latera, huius corporis reuolutiones fiant, ad eum ferè modum quo angues & anguilla ocyus repere cernimus. Huius namque corporis anfractus & inuolutiones admodum inuicem continuae & connatae conspiciuntur, ut & lignorum uermibus eas assimilare integrum sit. Respondent enim illis, & deinde etiam multum referunt cerebelli processus, quos in septimo libro a uermium imagine nomen inuenisse dicam. Atque hinc etiam fortassis in Arabum interpretibus lumbrium nomen legitur: ita enim praefens corpus, quae testi connascitur, Arabum nonnulli uocauisse uidentur, nam eorum aliquis etiam ² implexum uenae, arteriaeque supra sedem testis elatioris, ita nuncupauit. Porro secundum hoc corpus quod uermi assimilabam, nihil prorsus uaricibus, qui inaequaliter neque eadem serie extuberant, accedit. Quamquam si bene Galeni sententiam in libris de Semine percipiam, alibi has reuolutiones ex Herophili suffragio *ligorodiu agastrolu* appellari uelit: alibi autem eo nomine aliam eius quod iam tractamus corporis partem, quae id peni inseritur, ita uocet: quae uero ea sit, ubi corpus hoc, sermone ad penem usque deduxero, audies. Ad hunc itaque modum corpus id intimae testis tunicae connascitur, & exterius demptis reuolutionum impressionibus laeue est, intus uero quum ab intima testis tunica acutiori cultello adimitur, asperum, sed nullis quae oculis subijciuntur meatibus peruium est. Neque etiam aliter cauum esse uisitur, non hic solum quae testis tunicae connascitur, sed neque quae ab illa abscedens sursum fertur. Quum primum namque ad inferiorem testis partem descendit, recta sursum reflexum angustius, magisque teres sensim efficitur, & non amplius inuolutum, in teretem quasi neruum desinit. atque id ipsi maxime euenit, ubi elatioris testis partem sursum scandens superat. Quod quum pertigerit, anteriori eius corporis, quod nos uaricosum esse diximus, parti uersus interiora innititur, & ipsi tenuis membranulae interuentu connexum, altius tantisper procedit, donec per idem peritonaei foramen, quod uenam ac arteriam seminales transeunt, in peritonaei amplitudinem pertingat. In quo transitu corpus id non amplius anteriori uenae arteriaeque parti attenditur, sed in posteriora reflexum, sub illis in peritonaeum transcendit. Hinc ex dextro latere (dextri enim testis enarrationem prosequor) ad posteriorem pubis ossis sedem reflectitur, & posteriori peritonaei parti connexum, super urinarium dextri lateris meatum sub uesica deducitur. Eodem parimino ratione a sinistro teste corpus simile perfertur, & ambo sub posteriori uesica sede super rectum intestinum ad uesicae ceruicis initium protensa, sensim mutuo appropinquant, & latiora crassioraque facta, inter se tandem coeunt, unumque corpus sub uesicae ceruicis initio constituunt, in glandulosa quae nunc dicemus organa absumptum. Hoc sanè corpus a teste ad hunc

modum ascendens, procul dubio id est quod Herophilus *σπερματικὸν πῶλον* nos uas semen deferens, ad illius imitationem, aliquando & iactator dicimus hoc a testis substantia semen assumens, ad penem id deferit. Verum ut cauitas ductum per quam obscura est, raro admodum sectione deprehenditur: ³ meatus foraminaque sunt, quae a teste per intimam ipsius tunicam in eius corporis deferentis reuolutiones pertinet. Praeterea uas huius in penem insertio modo fugit, & coitus tantum aut excretionis seminis tempore aperitur. quod dissectus facile edocuit, qui ante suspendium inuoluntario seminis fluxu lumen omnes apertos laxosque habuit, eos potissimum qui ex testibus in deferentia pertingunt, & quibus dextrum & sinistrum deferentia semen uasa in ueniantur. Herophilus, & ex ipsius suffragio Galenus, hic ubi dextrum uas amboque paulo anteaquam coeant latiora crassioraque reddi diximus, alijs nibus haec uasa circummagi inuoluique uidetur innuere, quum & in hac sede pro *agastrolu ligorodiu* nominat. Vasa haec inibi nunquam nisi perque obscure mihi i quae sit reuolutio, ea penitus illi similis apparet, quam haec uasa obtinent, ma testis tunica non amplius illi tunicae connata abscedit, tale enim quid caudati simij & tauri indicant, parum conspiciuis reuolutionibus ea sede ferentum corpus glandosum, in quod deferentia semen uasa postquam coierant, Herophilus *αδλωροδίου agastrolu* appellat, ad humillimam uesicae partem reque dammodo inter uesicae corpus & illius ceruicem. Est autem corpus id uis testibus grandius, at non ad amissum rotundum, nam antea & posterius d autem rotundum instar globi cernitur, per ipsius uero medium uesicae eam paulo quam in reliquo progressu latior, ampliorue existit: non tamen qu possit, a semen deferentibus uasis foratus, sed asper duntaxat ac inaequalis tilsimum in posteriori ipsius sede, ubi interdum deferentium uasorum ingdio secantes, conspiciue deprehendimus. Deinde uesicae ceruix, quae per glatur, distincta ab illo corpore membrana neutiquam est, nam solus glandosimmem hic uisinae feminae meatum conficit, per reliquum autem processum est corpus, orbiculari musculo statim a glandoso corpore circundus quae penem praecipue constituunt corporibus adnatum. Quae uero si ra, quum penis persequeretur musculos, obiter commemorauimus. ubi autem si complexum sum uis succincte ascripsero, rursus paulo diffusius ipsorum co ipsorum cognitio manuali artifice, propter crebros quibus homines uexa quam necessaria sit) recensere. Quando itaque haec enumerata diligenteris, ut singulorum uis tibi praescribatur, minime exiges, quum is attentius, ac cum maiori Naturae admiratione occurrat, quam quis prolixè & l sit. Ex iecoris enim pulmonum lienis & renum constructione, pugnantitum relicta congerie, doceberis, testium substantiam ingenta sibi facultate nae ac arteriae illi deferunt, ac per totum testem (ut uenae per iecur sanguine efficeret: & quemadmodum iecoris caro sanguificationis opifex censetur substantiam seminis procreatricem, paremque hic organorum ac in iecore esse. Quemadmodum enim cibos nutritioni aptos ore assumimus, eos mus, & quod confectum est ex intestinorum anfractibus longo ductu in ita quoque optimam sanguinis spirituumque portionem testium uenae ac arteriae breui aliquo, aut non anfractuoso progressu, uerum longissimo lutionibus spirisque tortuosum & errantem: ut materiam testi praeparatado magis opportunam communicent. neque id in unam amplam testibus sed in tenuissima, eademque tunica subtili admodum formata uascula, p frequentissima serie distributa. Vt quemadmodum de iecoris carne dicta substantia facultate sibi insita sanguini & spiritui suis uasculis contenti naturam impertiat. Atque haec uis in masculis roboris & uirilutis, in tis causa existit, corpusque uniuersum ita alterat, ut id quod neque mas, neque mas uel femina euadat. Rursus ut in iecore uenae cauae furculi ex portae sumebant, atque in illis quoque is perfectius elaborabatur: sic etiam por sed gracillimi, paratum a testibus semen in deferentis uasis anfractus testunt, ut hinc rursus ex utroque teste semen in eam sedem in uiris deducatur in uterum projici & ciaculari ualeat. Ad hanc functionem conducit, dex